

O‘ZBEK TILI DARSLARINI O‘QITISHDA POWERPOINT DASTURINING O‘RNI VA AHAMIYATI

Komilova Zulxumor Xokimovna

Farg‘ona davlat universiteti o‘qituvchisi

Roziqova Oyshaxon Ravshanbek qizi

Farg‘ona davlat universiteti talabasi

Annotatsiya. *Ushbu maqolada o‘zbek tili darslarini zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari asosida o‘qitish masalalari yoritilgan bo‘lib, ayniqsa PowerPoint dasturining o‘qitish jarayonidagi o‘rni va didaktik ahamiyati atroflicha tahlil qilingan. Maqolada PowerPoint dasturining dars samaradorligini oshirish, o‘quvchilar faoliyatini faollashtirish, ko‘rgazmalilik va interfaollik tamoyillarini amalga oshirishdagi imkoniyatlari misollar asosida ochib berilgan.*

Kalit so‘zlar: *PowerPoint , Audio-vizual ta’sir , Inset,Zamonaviy o‘qituvchi, Baliq skeleti, Klaster, Ijodkorlikni rivojlantirish Innovatsion yondashuv, O‘qituvchi AI, Animatsiyalar.*

Annotation. *This article discusses the issues of teaching the Uzbek language based on modern information and communication technologies, with a particular focus on the role and didactic significance of the PowerPoint program in the teaching process. The article thoroughly analyzes how PowerPoint enhances lesson effectiveness, activates students’ learning activities, and implements the principles of visualization and interactivity through practical examples.*

Keywords: *PowerPoint, Audio-visual impact, Inset, Modern teacher, Fishbone diagram, Cluster, Creativity development, Innovative approach, Teacher AI, Animations.*

Аннотация. В данной статье рассматриваются вопросы преподавания узбекского языка на основе современных информационно-коммуникационных технологий, особенно подробно анализируется роль и дидактическое значение программы PowerPoint в учебном процессе. В статье на примерах раскрываются возможности программы PowerPoint в повышении эффективности уроков, активизации учебной деятельности учащихся, а также реализации принципов наглядности и интерактивности.

Ключевые слова: *PowerPoint, аудиовизуальное воздействие, Inset, современный учитель, диаграмма «рыбья кость», кластер, развитие творческих способностей, инновационный подход, преподаватель ИИ, анимации.*

Kirish

Bugungi kunda ta’lim tizimida raqamli texnologiyalarni qo‘llash samarali o‘qitishning ajralmas qismiga aylangan. Ayniqsa, o‘zbek tili fanini zamon talablari asosida o‘qitishda

axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish dars jarayonini jonlantiradi, o'quvchilarda qiziqish uyg'otadi va bilimlarni chuqurroq o'zlashtirishga imkon beradi. Shu nuqtai nazardan, PowerPoint dasturi o'zbek tili darslarini interfaol, zamonaviy va samarali tarzda tashkil etishda eng qulay vositalardan biri hisoblanadi.

Asosiy qism

PowerPoint dasturining didaktik imkoniyatlari

PowerPoint — bu taqdimot yaratish dasturi bo'lib, u o'qituvchiga matn, rasm, jadval, video, audio va animatsiyalarni uyg'unlashtirgan holda darsni yanada jozibador o'tishga imkon beradi. O'zbek tili fanida bu imkoniyatlar quyidagicha namoyon bo'ladi:

1. Ko'rgazmalilik tamoyilini amalga oshirish — so'z turkumlari, gap bo'laklari, imlo qoidalari, matn tahlili kabi mavzularni rangli, harakatli va misollar bilan yoritish orqali o'quvchilarning eslab qolish qobiliyatini kuchaytiradi.

2. Audio-vizual ta'sir — tovushli namoyishlar, she'r yoki hikoyalarni ovoz bilan tinglash orqali o'quvchilarning eshitish va ko'rish orqali o'rganish kanallari birgalikda ishlaydi.

3. O'quvchi faolligini oshirish — interfaol slaydlar, testlar, “to'g'ri javobni tanla” yoki “bo'sh joyni to'ldir” kabi mashqlar orqali o'quvchi dars jarayonida faol ishtirok etadi.

4. Ijodkorlikni rivojlantirish — o'quvchilarga o'z taqdimotlarini yaratish topshirig'i berilganda, ular so'z boyligini oshiradi, ifoda madaniyatini rivojlantiradi va texnologiyadan mustaqil foydalana boshlaydi.

O'qituvchi faoliyatida PowerPointning ahamiyati

O'qituvchi uchun PowerPoint dars tayyorlashda vaqtni tejaydi, materiallarni tizimli tartibda joylashtirishga yordam beradi hamda darsning vizual sifatini oshiradi.

Darsning samaradorligi ortadi: mavzular bosqichma-bosqich, aniq slaydlar orqali tushuntiriladi.

Interfaollik yuzaga keladi: savol-javoblar, testlar, mini o'yinlar slaydlar orqali o'tkaziladi.

Motivatsiya kuchayadi: o'quvchilar zerikmaydi, har bir mavzuni estetik zavq bilan qabul qiladi.

Masalan, “So'z birikmasi” mavzusini PowerPoint orqali rangli misollar, chizmalar, bog'lovchilar bilan ko'rsatish an'anaviy yozuv taxtasiga qaraganda ancha samarali natija beradi.

O'quvchilarga ta'siri

PowerPoint asosida tashkil etilgan darslarda o'quvchilar:

mavzuni tezroq anglaydi va uzoqroq eslab qoladi;

mustaqil ishlash, fikrlash va taqqoslash ko'nikmalariga ega bo'ladi;

dars jarayonini ijodiy muhitda his qiladi;

o'z fikrini ravon va ishonchli ifodalashni o'rganadi.

Shuningdek, bu dastur orqali milliy qadriyatlar, til go‘zalligi va madaniy merosni targ‘ib qilish uchun estetik, rang-barang slaydlar tayyorlash imkoniyati mavjud.

Innovatsion yondashuv sifatida PowerPoint

Zamonaviy o‘qituvchilar PowerPointni faqat ma’lumot taqdim etish vositasi sifatida emas, balki interaktiv dars dizayni vositasi sifatida ishlatmoqda. Masalan:

“Insert”, “Baliq skeleti” yoki “Klaster” metodlarini slaydlarda jonli tarzda aks ettirish;

Testlarni avtomatik javob chiqadigan shaklda yaratish;

Video va audio orqali darsni mustahkamlash.

Natijada, darsda Axborot texnologiyalarini qo‘llash kompetensiyasi shakllanadi va o‘quvchi XXI asr talablariga javob beradigan bilimga ega bo‘ladi.

Xulosa

O‘zbek tili darslarida PowerPoint dasturidan foydalanish nafaqat o‘qitish jarayonini samarali qiladi, balki o‘quvchilarni axborot asrining faol ishtirokchisiga aylantiradi. Bu dastur darsni chiroyli, mazmunli va esda qolarli qiladi. Shunday ekan, har bir o‘zbek tili o‘qituvchisi PowerPointning imkoniyatlarini chuqur o‘rganib, uni ijodkorlik bilan dars jarayoniga tatbiq etishi zarur.